

A magyar nyilvántartási jog és annak reformja a jogvédelmi, különösen a bizalomvédelmi hatások tükrében II. rész

PhD értekezés tézisei

Dr. Kurucz Mihály egyetemi adjunktus,
ELTE ÁJK Agrárjogi Tanszék

IV. A nyilvántartási egység és a joghatások

1. Az egységes nyilvántartáshoz fűződő joghatások nem egységesek, a jogok és tények bejegyzése tekintetében célját tekintve jogvédelmi és jogot elismerő eljárás marad, míg az adatok vonatkozásában inkább igazoló hatású.

2. A jogvédelmi hatások közül az igazoló hatás, a bizonyító erő látszólag egységessé válik, ezzel együtt azonban a joghatály nélküli bejegyzések növekvő száma miatt némileg még csökken is az egységes nyilvántartás igazoló hatása.

3. A közhitelesség fogalma duplikált tartalmat mutat fel, mást jelent a jogok és részben a tények, és ismét mást az adatok körében.

4. Az elektronikus adatfeldolgozás, adattovábbítás, okiratkészítés, bejegyzési kérelem és határozatközlés, a nyilvántartásvezetés teljes körű elektronizációja a jogalkotás és joggyakorlat számára nem technikai kérdés, hanem meghatározóan a nyilvántartási jog alapját érintő kérdés.

5. Az elektronikus iratoknál felbukkanó ún. látens adathalmazok, látens iratok problémája a jogvédelmi hatásokat felmutató nyilvántartás esetén teljes diszfunkcióhoz, a nyilvántartás el lehetetlenüléséhez vezethet.

V. A nyilvántartás szervezeti intézményi oldala és a jogvédelmi hatások

1. A nyilvántartás szervezeti intézményi oldala nem érinti a jogvédelmi hatásokat.

2. A telekkönyv bírósági szervezetbe sorolása melletti érvek sokfélék, nem ellentmondásmentesek. A bejegyzés konstitutív hatálya és bírósági hatáskör nem feltételezik egymást.

3. A nyilvántartás legalitásának nincs hatásköri vonatkozása.

4. A nyilvántartási ügyek nem vitássá tett, illetőleg megsértett jog megállapítása, hanem

annak ellenkezője, a felek közötti egyetértő nyilatkozat regisztrálása iránti ügyek.

5. A bírósági hatáskörben vezetett telekkönyveket nem bírók, hanem igazgatási tevékenységet végző igazságügyi tisztviselő vezeti. A Rechtspfleger a bírótól nem független, köteles végrehajtani a bíró bejegyzésre vonatkozó utasításait, a bíró tőle az adott ügyet elveheti. Érvényesül az utasítási jog, az azt feltételező hierarchikus viszony, akár a közigazgatásban.

6. A nyilvántartási ügyeket az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága, mint nem bírói feladatokat határozza meg.

7. A nyilvántartás bírói ügyintézés esetén annak sokszínűségét és kiszámíthatatlanságát eredményezheti. A bíró eredendően jogviták feloldására, igazság szolgáltatására, egyedi ügyekben egyedi döntéssel ítélkezésre programozott személy. A nyilvántartási ügyek bírói felülvizsgálata is lényegében közigazgatási funkció, nem igazságszolgáltatási tevékenység. A nyilvántartási ügyben megengedhetetlen az egyedi döntés, mert a telekkönyvi és más nyilvántartási ügyekben az egyöntetűség a szabály. A nyilvántartási ügyben hozandó döntésnek ex ante nyilvánvalónak kell lennie, azaz a benyújtás előtt is számíthatónak és várhatóan, az nem függhet a hatóság egyedi mérlegeléstől és a kialakított gyakorlattól. A nyilvántartási ügyek maguk is eltérőek, de bejegyezhetőségük szempontjából egyneműek, azonos feltételek mellett csak azonos döntés hozható, nincs helye igazságszolgáltatásnak.

8. A nyilvántartási ügyek az igazságszolgáltatáson kívülre eső ügyek, ahol nem perpótló, nem perelhárító funkció, nem szűrőhatás érvényesül.

VI. Az értekezésben megfogalmazott javaslatok

1. A nyilvántartási bejegyzés fogalmát a nyilvántartási tulajdoni lapon történő változásveze-

tésre kell kimondani. A bejegyzési határozattal szemben megengedhető jogorvoslati lehetőségeket ennek megfelelően a lehető legszűkebbre kell szabni, és helyette a bejegyzés elleni perorvoslatoknak kell teret engedni.

2. A bejegyzési hatályokhoz kell kapcsolni a nyilvántartási publicitási hatásokat, a jogok hatályosulását is.

3. A bejegyzés az ügyleti vitától függetlenül önmagában jogkeletkeztető hatállyal nem bír. A nyilvántartási törvényből ennek ki is kell tűnnie.

4. A nyilvántartási bejegyzés konstitutív hatályának fenntartása a hatályos Ptk. alapján egyáltalán nem szükséges sem a belső, sem a külső jogvédelmi hatások fenntartásához.

5. A bejegyzés jogváltó hatályát duális tartalommal kell értelmeznünk, meg kell különböztetni annak pozitív, illetőleg negatív oldalát ahhoz, hogy a nyilvántartási jogváltó hatály ellentmondásmentesen megfogalmazható legyen.

6. A nyilvántartásban nem tartható a bírósági, más hatósági határozatokkal elrendelt jogilag jelentős tények és körülmények feljegyzésének informatív hatálya. Az ex lege jogváltások sem informatív hatályúak. A tények feljegyzéséhez deklaratív joghatályt kell rendelni. Ezzel együtt biztosítani kell a ranghely biztosítását az elrendelő tények számára, a visszaélészerű elidegenítések és megterhelések megelőzésére.

7. A nyilvántartási közhitelesség körüli, a Ptk. által teremtett fogalmi és joghatásbéli zűrzavar nem tartható fenn. A Ptk.-nak egyszerre kell szabályoznia a nyilvántartási eljárásjogi, illetőleg anyagi jogi joghatásait. Ennek keretében először meg kell határozni a nyilvántartási tanúsító erőt. Az új Ptk.-nak meg kell határozni a nyilvántartási tartalom alapján, abban bízva, jóhiszemű és ellenérték fejében nyilvántartási jogot szerző harmadik személy jogvédelmét, annak határait az anyagi jogi jogosulttól. A Ptk.-nak anyagi jogi szabályt kell adnia a jogvédelem hatása eljárásjogi szabálya megalapozásául. Az alaki szabályokat a nyilvántartási jogszabályokba kell foglalni, amelyek a telekkönyvi tartalmat illetően a polgári törvénykönyvben felállított rendelkezéseken alapulhatnak.

8. A tanúsító erő megdönthető vélelemként, a jogvédelmi hatás feltétlen joghatásként nyerjen szabályozást.

9. A nyilvántartási teljesség fikciós tényállásán alapuló jogvédelmi hatás azonnal, a nyilvántartási vétel időpontjától érvényesüljön, külön jogszabály eltérő rendelkezése nélkül. A nyil-

vántartási helyesség fikciós tényállásán alapuló jogvédelem gyengített rendszere érvényesüljön, amely bizonyos ideig védi az anyagi jogosultat is. Ennek a határidőnek és feltételnek precízen meghatározottnak kell lennie. Az eljárásjogi és jogvédelmi hatásokra a szövetségi javaslat a régi magánjogi törvényjavaslatokból, illetőleg az Inyvtv. 5. §-ából rendelkezésre áll. A nyilvántartási jogvédelmi hatás szabályát ki kell egészíteni a nyilvántartási alapuló szerzés jóhiszeműsége kimondásával, adott esetben a rosszhiszeműség meghatározásával is.

10. A közhitelesség jogvédelmi hatását csak részlegesen lehet kiterjeszteni a nyilvántartási igénytel alátámasztott jogszerzésekre. A jogszerzők köréből a jogvédelmet főszabályként ezentúl is csak a bejegyzett nyilvántartási harmadik személyeknek kell biztosítani. Kiegészítő szabályként a nyilvántartási igényt előterjesztő, de nem jegyzett, ún. quasi nyilvántartási harmadik személyeknek is biztosítani kell a jogvédelmet a nyilvántartási kívüli személyekkel szemben.

Az iktatott, de nem széljegyzett nyilvántartási igényen alapuló, jóhiszemű szerző szerzése védelmének kérdésében az legyen döntő, hogy a nyilvántartási harmadik bejegyzése megtörtént-e vagy sem. Ha a nyilvántartási harmadik csak széljegyzetet ért el, akkor az előtte iktatott nyilvántartási igénye nyerjen védelmet a rangsor jogvédelmi hatása alapján. Ha a nyilvántartási harmadik már bejegyzést nyert, akkor nincs mi tenni, a közhitelesség joghatása beáll.

11. A nyilvántartási alapuló szerzés melletti jóhiszeműség védelmét nem a nyilvántartási törvényben, hanem a Ptk.-ban kell kimondani. A nyilvántartási határozza meg a nyilvántartási eljárás során definiálható és ennek alapján az eljárás keretein belül megítélhető fogalmi elemeket.

12. Az ingatlanok határvonala és abból származtatott térmértéke bevonható a nyilvántartási harmadikat érintő jogvédelmi hatások körébe, de eltérően a jogok és tények tekintetében fennálló jogvédelmi hatástól, csak a tényleges és jóhiszemű birtoklástól függően. Az ingatlanok határvonalának kiigazításával összefüggő igények érvényesítésével kapcsolatos jogvitákat felesleges földmérési és peres szakra megkettőzni, azt egy azonnali jogi határvonal megállapítására irányuló perben kell „lebonyolítani.” Itt kell földmérési szakértőként kirendelni a földmérői hivatalt (földhivatal – a Szerkesztő), amely a földmérési jogszabályok és szakmai szabályzatok alapján ad véleményt a határvonal és terület kérdésében.

13. Elkerülhetetlen a nyilvankönyvi eljárás egyszerűsége és gyorsasága érdekében a jogorvoslati határidők, a jogorvoslatok előterjesztésére jogosultak alanyi körének szűkítése. Ezzel összhangban a jogorvoslatok folytán orvosolható jogsértések meghatározóan a nyilvankönyvi alaki szabályok megsértése esetére terjedhessenek ki. Az anyagi jogi felülvizsgálat kivételessé váljon: a magánokiratok körére, azon belül az érvénytelen jogcím, a jog-, illetőleg cselekvőképesség, a képviseleti jog hiányának megállapítására korlátozódjon. Eppen ezért a nyilvankönyvi jogorvoslatok tárgyi körét szűkíteni kell, felesleges fórumait le kell építeni.

14. A jogorvoslatok szabályozása során a kérelemnek egységesen helyt adó, (esetleg elutasító) nyilvankönyvi határozatok esetére ki kell zárni a nyilvankönyvi határozatok bírósági felülvizsgálati rendszerét, helyükbe az azonnali perorvoslat intézményét kell beépíteni.

15. Meg kell szüntetni a nyilvankönyvi határozat bírósági felülvizsgálata folytán hozott bírósági ítélet elleni felülvizsgálati kérelem lehetőségét, itt is a perorvoslatra kell kényszeríteni a feleket. A nyilvankönyvi bejegyző határozat felülvizsgálata helyett a nyilvankönyvi bejegyzés felülvizsgálatára, azaz a perorvoslatokra helyeződjön a jogorvoslati rendszer, mivel ott van érdemi jogkérdésben való döntésre lehetőség. A nyilvankönyvi jogorvoslatok súlypontját a perorvoslatokra kell átállítani úgy, hogy a két jogorvoslati rendszer közötti átfedés csak a perorvoslatok oldalán maradhasson fenn. Az elsősorban nyilvankönyvi perorvoslat körébe eső jogkérdést lehetőleg ne dönthessenek el jogorvoslati szakban.

16. Az eljárások egyszerűsítése és gyorsasága érdekében – minimális célként – mind a jogorvoslatok, mind a perorvoslatok feljegyzése tényét a deklaratív hatályú bejegyzések körébe kell helyezni.

17. Az Inyvtv. 64. §-át a közhitelesség, illetőleg az azon is túl nyúló jogbiztonsági funkció miatt sürgősen meg kell változtatni: a benyújtott kereset alapján a nyilvankönyvi hatóságnak soron kívül, nyolc napon belül fel kell jegyeznie az Inyvtv. 64. §-a szerinti kereseteket, majd azt követően továbbítania azokat a per bíróságához.

18. További sürgős eljárási kiegészítés szükséges az Inyvtv. 17. §-át illetően: a perújítási kérelem, az ügyészi közérdekű jogorvoslat deklaratív hatályú feljegyezhető tényként való beépítése elodázhatatlan.

19. A közhitelességet szabályozó 5. §-ban a jóhiszemű nyilvankönyvi harmadik javára kimondott nyilvankönyvi teljesség fikcióját a jogorvoslattól és perorvoslattól független szabályként kell kimondani. A jogvesztésben vetlen anyagi jogosult védelmében a közhitelességet szabályozó 5. §-ban a jóhiszemű nyilvankönyvi harmadik javára kimondott nyilvankönyvi helyesség fikcióját pontosan meghatározott határidők mentén – elenyésző mértékben a nyilvankönyvi fellebbezéstől, mint jogorvoslattól, meghatározóan a perorvoslattól – kell függővé tenni.

20. A bejegyzési határozatok kézbesítését szigorúan kell szabályozni. A pótlólagos kézbesítési igényt, az ezen alapuló rendes jogorvoslati lehetőséget ki kell zárni.

21. A perorvoslatok ténye feljegyzése iránti határidőt csökkenteni kell. Az Inyvtv.-be be kell foglalni egy olyan rövid (pl. 30 napos) határidőt, amelyen belül a törlési, kiigazítási per tényének nyilvankönyvi feljegyzését kérni kell, majd egy további – nem több, mint 30 napos – határidőn belül a bíróság által iktatott keresetet is csatolni kell a nyilvankönyvi hatóságnál ahhoz, hogy a perindítás joghatályai fennmaradjanak.

22. A nyilvankönyvi eljárásban szabály szerint egyszeri és teljes körű okirat szolgáltatási kötelezettségnek kell érvényesülnie. Ennek megfelelően meg kell akadályozni az ún. közbenső intézkedések, ügyiratpótlás lehetőségét. A nyilvankönyvi eljáráson belül a tényállás megújítási lehetőségeket a nyilvankönyvi törvényesség biztosítása, a nyilvankönyvi bizalmi elv érvényesülése érdekében szabály szerint meg kell szüntetni.

23. A közbenső határozatok közül az eljárás felfüggesztését rövid időn belül ki kell gyomlálni az Inyvtv.-ből. A bejegyzés megakadályozása helyett, vita esetére annak függő hatályát kell a nyilvankönyvnek tükröznie. A perfeljegyzés szabályán módosítani kell a törlési, kiigazítási keresetek esetén: azt a bíróság mellett/helyett közvetlenül az ingatlan fekvése szerint illetékes nyilvankönyvi hatóságon keresztül lehessen/kelljen benyújtani, amely azt – az eljárási rangsort törve – soron kívül, nyolc napon belül feljegyzzi a tulajdoni lapra, és azt követően e hatóság küldi meg a bíróság felé.

24. Az előjegyzés intézményét vissza kell állítani, mert elősegíti a nyilvankönyvi eljárás gyorsaságát.

25. Nincs kényszer a nyilvankönyvi szervezeti és hatásköri rendszer szétválasztására, mint ahogy nem kellene egyesíteni sem két eltérő nyilvántartási

rendszer. A nyilvankönyvi jogorvoslatok és perorvoslatok különbözősége okából nem célszerű a jogorvoslatok és perorvoslatok közvetlen és egységes bírósági hatáskörbe telepítése.

26. Önálló ingatlan-informatikai rendszert kell kialakítani, amely a különböző jogi jellegű ingatlanokra vonatkozó, különböző nyilvánosságú és hatályú nyilvántartások tartalmának egyszerű és gyors, szelektív megismerhetőségét teszi lehetővé. Ez az egységes ingatlan-adatbanki hálózat a megrendelők információ igényét, az általuk kívánt adatösszetételben szolgálhassa ki az adatvédelmi korlátok keretei között.

27. Amennyiben a nyilvankönyvi hatóság előtti külső hiteles helyekre helyezük a bejegyzés alapjául szolgáló okiratok törvényességi felülvizsgálatát, illetőleg a nyilvankönyvi bejegyzést követő fázisban a jogorvoslatokról a perorvoslatokra helyezük át a nyilvankönyvi jogorvoslati rendszert, akkor elveszti jelentőségét a nyilvankönyvezés bírósági, illetőleg közigazgatási hatáskörbe tartozásának kérdése is. A nyilvankönyv törvényességnek, mint a jogvédelmi hatások feltételének biztosítékai a nyilvankönyvi eljárást megelőző időszakra helyeződnek át. Ez felel meg a gyorsan és törvényesen vezetett nyilvankönyv, illetőleg a forgalom érdekeinek is.

28. Elkerülhetetlen a bejegyzés alapjául szolgáló okiratok nyilvankönyvi eljárást megelőző törvényességi ellenőrzése, másfelől a nyilvankönyvi nyilvánosságnak a bejegyzett jogosultak személyes adatait érintő nyilvánossága erőteljes korlátozása.

29. A nyilvankönyvi adatokba való betekintést csak a külső hiteles helyek – on-line kapcsolatra szorított – privilégiumaként kell szabályozni. A jogosultak, az általuk meghatalmazott személyek számára a közvetlen megtekintés, papíros okirat kiadási joga fennmarad.

30. Minimális változtatásként szükséges az Inyvtv. 77. §-ának módosítása, amelyben nemcsak a személyi azonosító jel, de a jogosult nevén kívül minden más személyes adat lekérdezésének tilalmát kell szabályozni.

31. A személyes adatok biztonságát, azon keresztül a nagyobb nyilvankönyvi bizalmat eredményezheti az Inyvtv. 4. §-ának módosítása, amely az okirattár megismerését csak kifejezett jogosulti engedély mellett teszi lehetővé, és a személyi azonosító jel titkosságán keresztül marad biztosított a nyilvankönyvi jogosult védelme. A személyi azonosító szolgáltatása elmulasztását azonnali elutasítási okként kell fenntartani.

A dolgozatban tett megállapítások, illetőleg javaslatok a nyilvankönyvi jogalkotás és a jogalkalmazás során is felhasználhatók. Hasznosíthatók megállapításaim és javaslataim is a polgári törvénykönyvnek a nyilvankönyvi anyagi jogi hatályokat meghatározó része kodifikálása, a közigazgatási eljárási törvényben a Ke. és a különös közigazgatási eljárások közötti kapcsolat szabályozása során, illetőleg az egyetemi oktatásban is.

The transformation of Hungarian land registry law, in the light of security of real rights and of the protection of public faith

*Kurucz, M.
Summary*

The confidence in the land register does not only mean a general faith in the reliability of practical and legal institutions of a government, but has also a very concrete judicial meaning: the faith of real estate of buyers and creditors in the completeness of the land register.

In the process of formation of the German-Austrian type of land register (in the following: so-called central-European land register) we should outline principal remarks concerning the achievement of legislators:

a., Establishment of land register by the state, the land registration is considered as a public responsibility. The registration is in public property.

b., Formation of the so-called „Main-register”, where the objects of the registration are no title-documents, but real rights.

c., Building up the Main-registers by real-folio system.

d., Linkage of the Main-register to the cadastre and the cadastral map.

e., Embodiment of the principal of registration (Entry), moreover the positive and negative principle of public faith (bona fide protection), and the principle of ranking, determined by the registration.

f., Repression the secrecy, and privileges of the rights outside of the land registers, but formation the formal publicity.

The other types of land registers could be characterised as pure deeds-publication systems, with indirect obligation to registrations, obtaining priority effect, moreover negative elements of public faith. Among them there are special

forms, such as the so-called Torrens-Systems, and the title-registration in Australia and United Kingdom. Two legal systems are characterised as transitional form, namely the Dutch and Spanish land registry.

The Hungarian-type of land registry belongs to the Central-European land registry system, but with some changes. It has to be mentioned the modifications of organization, and procedure: the registration of real rights is unified with the cadastre system in the entity of two records, the registration is withdrawn from courts and delegated to government agencies of land survey, and as a consequence of governmental control the process of Entry is regulated by the public administrative procedure law. The substantial legal principles of Central-European land registry are maintained.

The substantial principle of Central-European land registry is the principle of registration (Entry), which is considered as the bearer of public faith. There are different types of Entries, such as Entry with full effect (incorporation), provisional Entry with the effect of ranking, and the notice of facts with legal effects.

The legality of Entry determined by the quality of deeds, and by the competence of authorities supervising the filed title-documents before ordering about Entry. The basic element of the Entry is its double character: it is a decision of the authority, and a technical process of the execution at the same time. The two acts have different legal effects. The legal effects of the double character is laid in the fact, that just after the decision, it is compulsory to execute (make Entry) in the Main register, without waiting for applying legal remedies of interested parties. The Entry as a decision of authority is facing to the parties, but not to the third parties (so called intern relations).

The executed registration of registreable rights, entered in Main-register, is facing to third parties (extern relations). Both the decision about Entry and its execution are objects of legal remedies, but they are diverging ways in the circle of entitled persons to appeal, and the legal remedies have different effects upon the content of the register.

The adverse decisions of authorities could be contested only by the parties, interested in consensus, incorporated in deed. The executed Entry could be litigated by all persons, interested in the real rights in question. In the procedure of supervising of the decision about Entry can be asserted successfully mainly to procedural mistakes.

Some law does not admit recourse, as legal remedy against affirmative decisions, but does admit them against the adverse decisions of authority. As far as the legal remedies against the executed entries concerned with, we can do assessments of the variants only in the connection with the principle of public faith in registration.

The legality of Entries based on the authentication, as substantial requirement of validity and of the form requirement of deeds, incorporated the modifications of real rights.

The effect of public faith is not only a pure effect of legitimating of the registered right, but the really protection of third person of bona fide in the acquisition of real rights.

Whereas the German and Swiss law provide in case of incorrect executed Entry a directly effective bona fide protection to the trusting third person, the Austrian and the Hungarian law distinguishes two groups of cases for incorrect executed Entry in the Main-register.

If the originally correct state of Entry has become incorrect subsequently by non-registered acquisitions or expirations of the thrusting third person – independently how long the incorrect Entry has been existing – is protected at once (negative protection of public faith).

If the incorrect Entry has exist from very beginning, because the title of acquisition was incorrect or had been successfully contested, the protection of bona fide takes effect only as soon as the incorrect decision about Entry has become legally valid. Within the period of recourses, by means of recourses or litigation notes the entitled person by civil law can jeopardize the bona fide protection of trusting third persons (weakened positive protection of public faith).

The weakened variant of positive bona fide protection – if the incorrect Entry was made in the beginning – is in effect in the so-called Austrian law family, but not in the German and Swiss law.

The weakened positive protection of public faith has to be preferred in Hungarian law also in the future, because on the one hand it creates a more justified equalization between the interests of third persons and the entitled persons by civil law, on the other hand it allows an uninhibited fight against aggravating procedural errors, also in cases of affirmative decisions of land register authorities.

The formal publicity of the land register is regulated in considerably diverging ways within

central European registers. The formal publicity in Austrian law family is subject to the principle of unlimited publicity. The latest Hungarian law has a restrictive attitude concerning the question the formal publicity of land registry as a whole, and requires explanation of justified interest to open the deeds-register. This model based upon a justified equalization between the interests of third persons and the protection of right to self-determination about information of entitled persons of civil law.

The effect of ranking-order protects the interests of in different time registered persons from other registered persons. The ranking of taking into effects of different rights is determined by time of the application for Entry. The effects of ranking are fundamental from the point of view

of transfer of rights. The transfer of real rights is retroacting to the date of application. The German law is diverging from this regulation where the transfer of rights is connected to the time of decision about Entry.

The organisatory linkage between the land register and the land survey having passed over to computer-aided system is no more desirable for technical reasons. The question of scope of authority, wither administrative bodies or judges are the perfect authorities to run the land register is not particular important question in the light of security and of protection of real rights, because it has no significant effect on the legality of registration. The registration of titles is considered as mainly administrative activity.

Beszélgetés dr. Vincze Vilmossal

Gregorich Zsuzsa

Ládai András

Paizs Zoltán

Lapunk olvasói ismerik azokat a riportokat, amelyeket a műgyetemnek a geodézia története iránt érdeklődő földmérő-hallgatói szakmánk nagy öregeivel időről-időre készítenek, s amelyeknek szerkesztett változatai a Geodézia és Kartográfia Szerkesztőbizottságának jóvoltából az újságban időnként megjelennek. Ebben a sorozatban adjuk most közre azt a beszélgetést, amelyet Gregorich Zsuzsa és Ládai András készített Vincze Vilmosssal még 2002 novemberében. Az élő szöveget a magnetofon-felvételről papírra Paizs Zoltán ültette át, és a szükséges átszerkesztéseket is ő végezte el.

A riport közreadását éppen most a szomorú időszerség indokolja. Mi ezzel emlékezünk meg Vincze Vilmosról, a Geodézia Tanszék egykori oktatójáról.

És még ideiktatunk két mondatot a magnószalagról.

Kérdéseik kifogytával a riporterek megköszönték a beszélgetést, mire Vili bácsi ezt mondta: „Hát az jó, hogy itt beszéltek engem, mert fel tudtam én is magamban kavarni olyan dolgokat, amiket már húsz évvel ezelőtt elfelejtettem. Te-

kinttel arra, hogy mindössze kilencvenkét éves vagyok, ez nem is kevés!”

N.F.

■ Kérjük, meséljen a gyermekkoráról és a családjáról, amelyben felnőtt?

Hát az elég érdekes történet. Mi nagyon belekeveredtünk egy történelmi korszakba. 1910-ben születtem, ami azt jelenti, hogy az 1914-es háború kezdetekor már négy éves voltam. Akkor a család Bihar megyében lakott, Kisszedresen. Bihar megyének csaknem a délkeleti szélén van Kisszedres, Nagyváradtól még keletre. A háború vége felé, 1919-ben valamilyen csapattest állomásozott a falunk közelében, amikor is egyszer csak jött ez a csapat, élén egy ezredessel, aki átment a falun, és „Aki magyar, meneküljön!” jelszóval elvonult a seregével. Volt, aki maradt; volt, aki ment. Mi előbb Belényesre, majd Nagyváradra menekültünk, és onnan pedig Békés megyébe kerültünk, ahol rokonaink éltek. Vagonokba rakodtunk be, és úgy mentünk először Belényesre, majd azt a bizonyos '19-es hűsvétot Nagyváradon töltöttük. Én akkor már második vagy harma-